

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

The Factors Affecting Waste Management in Bueng Yitho Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province

พินัย วิถีสวัสดิ์¹ รัทธาบุรุษ คุ่มทรัพย์² จิรวรรณ เทพประสิทธิ์³

Pinai Vitheesawat¹ Ratthaburut Khumsap² Jirawan Theprasit³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ 2) ศึกษาระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ 3) เปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ และ 5) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จาก 4 หมู่บ้าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 32,321 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 395 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 มากที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อนุปริญญา หรือ ปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 มีอาชีพเป็นข้าราชการ/

¹ พันเอก (พิเศษ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะนิติรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ Spec.Col.Asst.Prof.Dr., School of Laws and Public Administration, Suvarnabhumi Institute of Technology

² รองศาสตราจารย์ ดร. , อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม Assoc.Prof.Dr., Faculty of Public Administration, Siam Technology College

³ นักวิชาการอิสระ, Independent academic, E-mail: jirawan.the@stu.nida.ac.th

พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ มากที่สุด จำนวน 105 คิดเป็นร้อยละ 26.6 และมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3

2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.44, S.D. = .16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ระบบการจัดการ ($\bar{X}$: 3.51, S.D. = .34) รองลงมา ความร่วมมือของประชาชน ($\bar{X}$: 3.49, S.D. = .30) คุณภาพของบุคลากร ($\bar{X}$: 3.41, S.D. = .23) และการรณรงค์และให้ความรู้ ($\bar{X}$: 3.35, S.D. = .34) ตามลำดับ

3. ระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่าในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.40, S.D. = .12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = .33) รองลงมา การเก็บกวาดรวม ($\bar{X}$: 3.52, S.D. = .27) การเก็บขน ($\bar{X}$: 3.25, S.D. = .23) และการกำจัดขั้นสุดท้าย ($\bar{X}$: 3.14, S.D. = .27) ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองยี่โถ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ .099- .471 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดได้แก่ คุณภาพของบุคลากร กับ การรณรงค์และให้ความรู้ ($r_{xy} = .471^{**}$)

6. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวคือ ความร่วมมือของประชาชน (X1) ระบบการจัดการ (X2) คุณภาพของบุคลากร (X3) และ การรณรงค์ให้ความรู้ (X4) มีผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .360 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 13 โดยเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานประกอบไปด้วย $ZY = .308 (X3) + .090 (X4) + .156 (X1) + -.056 (X2)$

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล การบริหารจัดการขยะ เทศบาลเมือง

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of factors affecting waste management in Bueng Yitho municipality; 2) to study waste management in Bueng Yitho municipality; 3) to compare waste management in Bueng Yitho municipality classified by personal factors; 4) to study the relationship between factors affecting waste management and waste management in Bueng Yitho municipality; and 5) to study the factors affecting waste management in Bueng Yitho municipality, Thanyaburi district, Pathum Thani province. The study was quantitative research. The population used in the study were 32,321 people from 4 villages in Bueng Yitho municipality, Thanyaburi district, Pathum Thani province. The sample size was determined using Taro Yamane (Yamane, 1973) formula, with the numbers of 395 people in total. The instrument used for data collection was questionnaire. The sample was selected using accidental random sampling. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, correlation coefficient analysis, and multiple regression analysis.

The findings of the research were as follows:

1. The majority of respondents were male, 199 people or 50.4 percent, followed by female, 196 people or 49.6 percent. The majority of the respondents; were between 21 - 40 years old, 256 people or 64.8 percent; had a diploma/bachelor's degree, 209 people or 52.9 percent; were civil servants / employees / government employees, 105 people or 26.6 percent; and earned income below 15,000 baht, 175 people or 44.3 percent.

2. The level of factors affecting waste management as a whole was at a high level ($\bar{X}$: 3.44, S.D. = 0.16). Considering in individual aspect was found that the management system ($\bar{X}$: 3.51, S.D. = 0.34) and was the highest average, followed by public cooperation ($\bar{X}$: 3.49, S.D. = 0.30), quality of the personnel ($\bar{X}$: 3.41, S.D. = 0.23), and campaigning and education ($\bar{X}$: 3.35, S.D. = 0.34), respectively.

3. The level of waste management in Bueng Yitho municipality as a whole was at a high level ($\bar{X}$: 3.40, S.D. = 0.12). Considering in individual aspect was found that conditions change and recycling ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = 0.33) and was the highest average, followed by waste collection ($\bar{X}$: 3.52, S.D. = 0.27), curbside collection ($\bar{X}$: 3.25, S.D. = 0.23), and final disposal ($\bar{X}$: 3.14, S.D. = 0.27). respectively.

4. The comparison of waste management in Bueng Yitho municipality, province classified by personal factors was found that the differences in factors, consisting of gender, age, education, occupation, and income gave the different opinions towards the level of waste management in Bueng Yitho municipality with statistical significance at the level of .05.

5. The results of the analysis of the relationship between factors affecting waste management and waste management in Bueng Yitho municipality as a whole had a relationship to each other with statistical significance at the level of .01. The correlation values ranged between .099 - .471. It was found that the variables those had the highest relationship to one another were quality of the personnel and campaigning and education ($r_{xy} = .471^{**}$).

6. The results of the multiple regression analysis indicated that all 4 variables; public cooperation (X1), management system (X2), quality of the personnel (X3), and campaigning and education (X4) affected to waste management in Bueng Yitho municipality. There was a linear relationship with statistical significance at the level of .01 with the correlation coefficient of .360. And enabled to forecast factors influencing waste management in Bueng Yitho municipality by 13 percent. The forecasting equation could be written in standard-score form as $ZY = .308 (X3) + .090 (X4) + .156 (X1) + -.056 (X2)$.

Keywords: Factors affecting, Waste management, Municipality

บทนำ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรได้ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าปัจจุบันรัฐบาลได้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานเรื่องขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้แก่องค์กรส่วนท้องถิ่นในการควบคุม ดูแล และจัดการ แต่ยังมีปัญหาหลาย ๆ ด้าน ซึ่งไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้ ทั้งการจัดการที่มีประสิทธิภาพรวมถึงความพร้อมของท้องถิ่นในการบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ในด้านของชุมชนเองก็ยังไม่เห็นความสำคัญของปัญหา ขาดความรู้ และความตระหนักของชุมชน (กิตติ คุ่มครอง, 2556: 1) เทศบาล ซึ่งถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมส่วนท้องถิ่นและสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน มีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ดูแลรับผิดชอบในการจัดเก็บขยะมูลฝอยในเขตความรับผิดชอบเพื่อนำไปดำเนินการในการจัดการตามกระบวนการต่างๆ

ซึ่งจะต้องมีพื้นที่ในการดำเนินการจำนวนมาก ประกอบกับจะเกิดปัญหาในการร้องเรียนจากผู้ที่อยู่บริเวณโดยรอบ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งจะต้องประสบปัญหาในเรื่องสถานที่ในการทิ้งขยะ (พลิชฐ์ เชื้อมเจริญพรกุล, 2556: 2) รวมถึงเทศบาลเมืองบึงยี่โถที่ไม่ได้มีพื้นที่การจัดการขยะของตัวเองด้วย

ปัจจุบันเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ไม่ได้มีสถานที่สำหรับการจัดการขยะมูลฝอยเป็นของตนเอง ต้องนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดมูลฝอยของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งอยู่ห่างเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประมาณ 50 เมตร ดังนั้น เทศบาลจึงได้มีการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะอยู่เสมอ โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และหน่วยงานต่างๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนผู้มีส่วนได้เสียภายในพื้นที่ (ศูนย์วิศวกรรมพลังงานสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558: 1-7) จากความเป็นมาและความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำไปเป็นแนวทางการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
5. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

4. ปัจจัยความร่วมมือของประชาชน ระบบการบริหารจัดการ คุณภาพของบุคลากร และการรณรงค์และให้ความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

5. ปัจจัยความร่วมมือของประชาชน ระบบการบริหารจัดการ คุณภาพของบุคลากร และการรณรงค์และให้ความรู้ ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยใช้พื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่การวิจัย

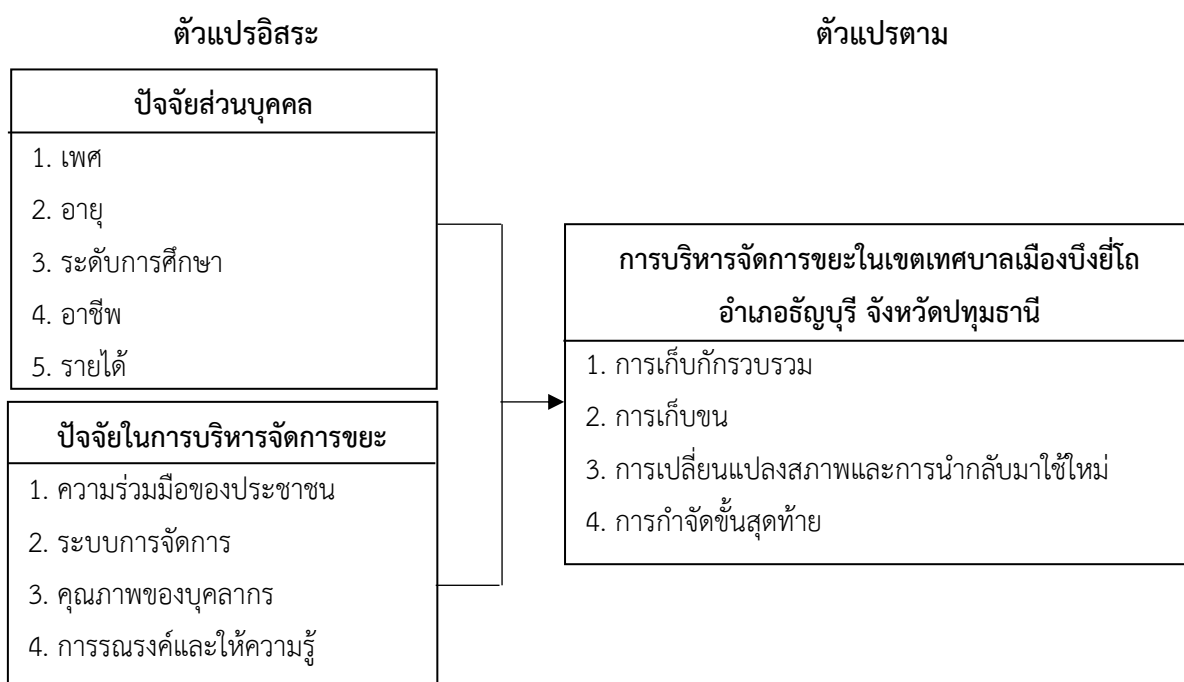
2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยใช้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 15,248 เป็นประชากรในการวิจัย (กรมการปกครอง, 2562)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ (1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและ รายได้ และ (2) ปัจจัยในการบริหารจัดการขยะ ประกอบด้วย ความร่วมมือของประชาชน ระบบการบริหารจัดการ คุณภาพของบุคลากร และ การรณรงค์ให้ความรู้ และ 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ และ การกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ เดือน ธันวาคม 2562 - มีนาคม 2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการขยะ อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดการขยะของเทศบาล เพื่อนำมาใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 4 หมู่บ้าน รวมจำนวน 32,321 คน เป็นประชากรในการวิจัย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 395 คน และต่อมาได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

เขตการปกครอง (หมู่บ้าน)	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่ม)
หมู่ที่ 1	11,244	137
หมู่ที่ 2	7,425	91
หมู่ที่ 3	8,407	103
หมู่ที่ 4	5,245	64
รวม	32,321	395

ที่มา: กรมการปกครอง, 2562. ระบบสถิติทางการทะเบียน, จำนวนประชากรและบ้าน.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Survey Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ และ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ

ลักษณะของคำถามในตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อคำถามมีคำถามให้เลือกตอบ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questions)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะและระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยสถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการ ของครอนบาช (Cronbach, 1990) และการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Objective Congruency)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) สำหรับการเปรียบเทียบไม่เกิน 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยเพศ และการทดสอบค่า F-test (One-Way ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งหากพบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จะทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) 2) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัด

ปทุมธานี โดยใช้สถิติอนุมาน ด้วยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient Analysis) และ 3) วิเคราะห์หาค่าตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 395 คน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 มากที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อนุปริญญา หรือ ปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ มากที่สุด จำนวน 105 คิดเป็นร้อยละ 26.6 และมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.44, S.D. = .16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ระบบการจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.51, S.D. = .34) รองลงมา ความร่วมมือของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.49, S.D. = .30) คุณภาพของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.41, S.D. = .23) และการรณรงค์และให้ความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.35, S.D. = .34) ตามลำดับ สามารถสรุปผลรายด้านได้ดังต่อไปนี้

2.1 ความร่วมมือของประชาชน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.49, S.D. = .30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ปฏิบัติตนด้วยการไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ ($\bar{X}$: 4.15, S.D. = .62) รองลงมา ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะในครัวเรือน ($\bar{X}$: 3.93, S.D. = .60) ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะทุกครั้งก่อนทิ้ง ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = .63) เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะในชุมชน ($\bar{X}$: 2.97, S.D. = .68) และอันดับต่ำสุด ได้แก่ เสนอจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการขยะของเทศบาล ($\bar{X}$: 2.67, S.D. = .61) ตามลำดับ

2.2 ระบบการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.51, S.D. = .34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ การจัดการขยะมีความรวดเร็ว ($\bar{X}$: 3.74, S.D. = .61) รองลงมา มีระบบการจัดการที่ไม่สร้างมลพิษให้กับชุมชน ($\bar{X}$: 3.64, S.D. = .60) เทศบาลมีการกำหนดเวลาในการจัดเก็บขยะที่แน่นอน ($\bar{X}$: 3.52, S.D. = .65) เทศบาล

สามารถเก็บขยะได้หมด ไม่มีตกค้างบนถนน ($\bar{X}$: 3.33, S.D. = .74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลจัดเก็บขยะอยู่อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$: 3.33, S.D. = .66) ตามลำดับ

2.3 คุณภาพของบุคลากร พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.41, S.D. = .23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ พนักงานจัดเก็บขยะมีความขยันและตั้งใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$: 3.99, S.D. = .69) รองลงมา ได้แก่ พนักงานจัดเก็บขยะมีเพียงพอ ($\bar{X}$: 3.48, S.D. = .63) พนักงานจัดเก็บขยะมีความรู้และชำนาญในการจัดการขยะ ($\bar{X}$: 3.32, S.D. = .47) พนักงานจัดเก็บขยะมีความเอาใจใส่และรับผิดชอบ ($\bar{X}$: 3.74, S.D. = .61) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ พนักงานจัดเก็บขยะสามารถจัดเก็บขยะได้หมดไม่ตกค้าง ($\bar{X}$: 2.99, S.D. = .56) ตามลำดับ

2.4 การรณรงค์ให้ความรู้ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.35, S.D. = .34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ เทศบาลรณรงค์ให้ประชาชนจัดเก็บขยะด้วยวิธีการที่ถูกต้องผ่านสื่อช่องทางต่างๆ ($\bar{X}$: 3.81, S.D. = .58) รองลงมา เทศบาลแจ้งข่าวสารเพื่อจูงใจให้ประชาชนร่วมจัดการขยะ ($\bar{X}$: 3.57, S.D. = .71) จัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการจัดการขยะ ($\bar{X}$: 3.39, S.D. = .63) เทศบาลแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ ($\bar{X}$: 3.30, S.D. = .60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะแก่ประชาชน ($\bar{X}$: 2.96, S.D. = .46) ตามลำดับ

3. ระดับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่าในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.40, S.D. = .12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = .33) รองลงมา การเก็บกักรวบรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.52, S.D. = .27) การเก็บขน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.25, S.D. = .23) การกำจัดขั้นสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.14, S.D. = .27) ตามลำดับ

3.1 การกักเก็บรวบรวม พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.52, S.D. = .29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ประชาชนนำขยะมาทิ้งในสถานที่ทางเทศบาลได้จัดไว้ให้ ($\bar{X}$: 4.09, S.D. = .62) รองลงมา ประชาชนให้ความร่วมมือกับเทศบาลในการรวบรวมขยะ ($\bar{X}$: 3.62, S.D. = .54) ประชาชนมีการเก็บรวบรวมขยะได้ถูกต้องตามหลักการจัดการขยะ ($\bar{X}$: 3.47, S.D. = .56) การจัดเก็บขยะมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ($\bar{X}$: 3.34, S.D. = .47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ถังขยะสำหรับรองรับปริมาณขยะมีจำนวนที่เพียงพอ ($\bar{X}$: 3.09, S.D. = .44) ตามลำดับ

3.2 การเก็บขน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.25, S.D. = .23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ เทศบาลเก็บขนขยะได้ตรงตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X}$: 3.69, S.D. = .65) รองลงมา เทศบาลมีรถเก็บขยะที่เพียงพอ ($\bar{X}$: 3.44, S.D. = .55) พนักงานจัดเก็บขยะมีจำนวนที่เพียงพอต่อการเก็บขนขยะ ($\bar{X}$: 3.25, S.D. = .43) เทศบาลสามารถจัดเก็บขยะได้หมดไม่มีตกค้าง ($\bar{X}$: 3.02, S.D. = .66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ รถเก็บขยะของเทศบาลไม่มีกลิ่นรบกวน ($\bar{X}$: 2.84, S.D. = .44) ตามลำดับ

3.3 การเปลี่ยนแปลงสภาพ และการนำกลับมาใช้ใหม่ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = .33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ประชาชนมีรายได้จากขยะที่มีมูลค่า ($\bar{X}$: 4.15, S.D. = .63) รองลงมา ประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ($\bar{X}$: 3.87, S.D. = .65) แต่ละครัวเรือนลดขยะมากขึ้น ($\bar{X}$: 3.45, S.D. = .55) ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ($\bar{X}$: 3.17, S.D. = .38) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนมีการนำวัสดุสิ่งของกลับมาใช้ใหม่ มี ($\bar{X}$: 3.22, S.D. = .48) ตามลำดับ

3.4 การกำจัดขั้นสุดท้าย พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.14, S.D. = .66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ เทศบาลมีวิธีการกำจัดขยะที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษในชุมชน ($\bar{X}$: 3.93, S.D. = .66) รองลงมา วิธีการกำจัดขยะทำให้ไม่ส่งกลิ่น ($\bar{X}$: 3.04, S.D. = .60) เทศบาลใช้วิธีฝังกลบขยะโดยไม่ให้มีกองขยะกระจาย ($\bar{X}$: 2.87, S.D. = .56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลมีวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$: 2.68, S.D. = .56) ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองยี่โถ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะด้านการให้ความร่วมมือของประชาชน ด้านระบบการจัดการ และด้านการรณรงค์ให้ความรู้แตกต่างกัน แต่ปัจจัยเพศที่ต่างกัน ด้านคุณภาพของบุคลากรไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะทุกด้านแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะด้านความร่วมมือของประชาชนกับด้านการรณรงค์ให้ความรู้แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะด้านระบบการจัดการและคุณภาพของบุคลากรไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ .099- .471 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดได้แก่ คุณภาพของบุคลากร กับการรณรงค์และให้ความรู้ ($r_{xy} = .471^{**}$) ส่วน

คู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุด ได้แก่ คุณภาพของบุคลากรกับการแปรสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ ($r_{xy} = .0.99^*$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 14 คู่ ได้แก่ ความร่วมมือของประชาชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระบบการจัดการและการเก็บขน แต่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย, ระบบการจัดการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพของบุคลากรและการเก็บกวาดรวม แต่มีความสัมพันธ์ไปทางตรงกันข้ามกับการรณรงค์ให้ความรู้และการกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย, คุณภาพของบุคลากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระบบการจัดการ การรณรงค์ให้ความรู้ การเก็บกวาดรวม การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ และการกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย นอกจากนี้ยังพบว่า การรณรงค์ให้ความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของบุคลากรและการเก็บกวาดรวม แต่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับระบบการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวคือ ความร่วมมือของประชาชน (X1) ระบบการจัดการ (X2) คุณภาพของบุคลากร (X3) และ การรณรงค์ให้ความรู้ (X4) มีผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดปทุมธานี ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .360 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 13 โดยเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานประกอบไปด้วย

$$ZY = .308 (X3) + .090 (X4) + .156 (X1) + -.056 (X2)$$

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ระบบการจัดการ รองลงมา ความร่วมมือของประชาชน คุณภาพของบุคลากร และการรณรงค์และให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุเชต นุชสมัย (2556) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการขยะของเทศบาลพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลเมืองบึงบอระเพ็ดมีระบบการบริหารจัดการที่ดีคือการจัดการขยะมีความรวดเร็ว มีระบบการจัดการที่ไม่สร้างมลพิษให้กับชุมชน มีการกำหนดเวลาในการจัดเก็บขยะที่แน่นอน สามารถเก็บขยะได้หมด ไม่มีตกค้างบนถนน และจัดเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอ ส่วนการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติ คุ่มครอง (2556) ไพรินทร์ ชะอุ่ม (2556) และ สุพรรณิ เทียมบุญชู (2556) ที่พบว่าระดับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเก็บขน และการกำจัดขั้นสุดท้ายของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อยู่ในระดับปานกลาง ยังต้องปรับปรุงในเรื่องของพนักงานจัดเก็บขยะมีจำนวนที่เพียงพอต่อการเก็บขนขยะ การจัดเก็บขยะได้หมดไม่มีตกค้าง และรถเก็บขยะของ

เทศบาลไม่มีกลั่นรบกวน รวมถึงการฝังกลบขยะโดยไม่ให้มีกองขยะกระจายเรี่ยราด และมีวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

การเปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองยี่โก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะด้านการให้ความร่วมมือของประชาชน ด้านระบบการจัดการ และด้านการรณรงค์ให้ควารู้แตกต่างกัน แต่ด้านคุณภาพของบุคลากรไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะทุกด้านแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะด้านความร่วมมือของประชาชนกับด้านการรณรงค์ให้ควารู้แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะด้านระบบการจัดการและคุณภาพของบุคลากรไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติ คุ่มครอง (2556) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล อาชีพ และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน การจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ต่างกันและมีรายได้มากจะมีอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการคัดแยกขยะ เช่น การแยกถังขยะเปียก ถังขยะแห้ง ถังขยะที่มีอันตราย มากกว่าคนที่มีความรายได้ต่ำที่มีถังขยะใบเดียวและไม่ได้คัดแยกขยะ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะกับการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองยี่โก ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดได้แก่ คุณภาพของบุคลากรกับการรณรงค์และให้ควารู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามี ความสัมพันธ์กันทั้งหมด 14 คู่ ได้แก่ ความร่วมมือของประชาชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระบบการจัดการ และการเก็บขน แต่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อปัจจัยความร่วมมือของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ระบบบริหารจัดการ และการเก็บขนของเทศบาลยี่โกก็มีประสิทธิภาพดีเพิ่มขึ้นไปด้วย เพราะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน แต่ถ้าความร่วมมือของประชาชนเพิ่มมากขึ้น การจัดเก็บในขั้นตอนสุดท้ายก็จะลดลง เพราะมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนระบบการจัดการ มีความสัมพันธ์ทางบวก หรือมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของบุคลากรและการเก็บกวาดรวบรวม แต่มีความสัมพันธ์ไปทางตรงกันข้ามกับการรณรงค์ให้ควรู้และการกำจัดในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อระบบการจัดการดีขึ้นคุณภาพของบุคลากรและการจัดเก็บรวบรวมก็เพิ่มมากขึ้น หากระบบบริหารจัดการไม่ดีหรือลดลง ก็จะทำให้คุณภาพของบุคลากรและการจัดเก็บลดลงไปด้วย และหากคุณภาพของบุคลากรเพิ่มสูงขึ้นการรณรงค์ให้ควรู้และการกำจัดในขั้นตอนสุดท้ายก็จะลดลงในทิศทางตรงกันข้าม นอกจากนี้ยังพบว่า คุณภาพของบุคลากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระบบการจัดการ การรณรงค์ให้ควรู้ การเก็บกวาดรวบรวม การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อคุณภาพของบุคลากรเพิ่มมากขึ้น ระบบการบริหารจัดการ การ

ณรงค์ให้ความรู้ การเก็บกักรวบรวม การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ และการกำจัด ในขั้นตอนสุดท้ายก็จะเพิ่มขึ้นไปด้วย แต่ถ้าหากคุณภาพของบุคลากรลดลง ระบบการบริหารจัดการ การณรงค์ให้ความรู้ การเก็บกักรวบรวม การเปลี่ยนแปลงสภาพและการนำกลับมาใช้ใหม่ และการกำจัดในขั้นตอนสุดท้ายก็จะลดลงตามไปด้วย เพราะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และยังพบว่า การณรงค์ให้ความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของบุคลากรและการกักเก็บรวบรวม แต่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับระบบการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การณรงค์ให้ความรู้ที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของบุคลากร และการกักเก็บรวบรวม เพิ่มขึ้น เพราะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีความสัมพันธ์กับระบบการบริหารจัดการ ลดลงเนื่องจากมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้าม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะทั้ง 4 ตัวคือ ความร่วมมือของประชาชน (X1) ระบบการจัดการ (X2) คุณภาพของบุคลากร (X3) และ การณรงค์ให้ความรู้ (X4) มีผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .360 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 13 โดยเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ประกอบไปด้วย $ZY = .308 (X3) + .090 (X4) + .156 (X1) + -.056 (X2)$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบาย รวมทั้งจัดกิจกรรมหรือโครงการ ที่ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทและอันตราย ของขยะในประเภทต่าง ๆ รวมถึงวิธีการจัดการขยะที่ถูกต้อง และสนับสนุนให้ประชาชนร่วมมือในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยเพิ่มมากยิ่งขึ้น

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทลงโทษ และความรู้เกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งขยะมูลฝอย เพื่อให้เกิดความตระหนักและเกิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แสดงความ คิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงออกถึงความคิดเห็นได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งสัมภาษณ์กับ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะในท้องถิ่นเพื่อให้ได้ผลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการทำงานต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2562). ระบบสถิติทางการทะเบียน: จำนวนประชากรและบ้าน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://stat.bora.dopa.go.th>, (2562, 10 ธันวาคม).
- กิตติ คุ่มครอง. (2556). การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่าอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พลิชฐ์ เชื้อมเจริญพรกุล. (2556). การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตชุมชนย่อยที่ 3 เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ไพรินทร์ ชะอุ่ม. (2556). การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศุภวิศวรรพจน์พลังงานสิ่งแวดลอม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2558). โครงการส่งเสริมการจัดการขยะชุมชน: การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี "เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ", กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเชต นุชสมัย. (2556). ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุพรรณิ เทียมบุญชู. (2556). การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในเขตเทศบาลตำบลห้วยญแจ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ส่วนหนึ่งของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd. Ed). New York: Harper & Row Publications.